

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ринку вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувач вказав адресу, що бажає зворотного рукопису на випадок його непомищення та залучити поштовий стемпел на його пересилку.

НАСТУП НА РОБІТНИЧИЙ РУХ.

Буржуазія, фашисти а за ними й соціал демократи об'єдналися в наступові на робітничий революційний рух. Австрійські соціал-демократи під час недавніх парламентарних виборів провадили боротьбу не з буржуазією, але з комуністами, яку провадили далі й по виборах. На недавній конференції юні металісти виступили соціал-демократичний посол Янечек і заявив, що комуністів треба не лише виключити з трейд-юнію, але віддалити з роботи у фабриках. Одночасно соціал-демократи звязано виступили проти єдності робітничого фронту. Коли-ж делегат Братіш (також соціал-демократ) заявив, що на конференції заборонено говорити правду, його за це позбавлено слова.

На Угорщині уряд за повною згодою соціал-демократів заборонив робітничу соціалістичну партію, що якийсь час тому відколотися від соціал-демократів. П приміщення опечатано, багато передових одиноків арештовано.

В Норвегії капіталісти проголосили локат в текстільній, залізній, металевій та шкіряній промисловості. З цього скористали реакційні трейд-юнії лідери й навязали зносини з підприємцями, щоб заарештувати робітництво. Злокавовані робітники на масових зібраннях протестують проти такої поведінки лідерів.

В Данії не капіталісти, але такі сам уряд почав знижувати робітникам заробітну платню. Поширений пленум данських об'єднаних трейд-юнію категорично запротестував проти цього й закликає до протесту ціле робітництво країни.

В Англії трейд-юнії лідери, забуваючи про урядовий протитрейд-юнії законпроєкт, провадять кампанію за виключенням комуністів і провідників руху меншості з трейд-юнію. Вони тепер видали всім тим членам, що обрані делегатами на спільну конференцію трейд-юнію й Партії Праці, для підпису таку заяву: "Я не є членом комуністичної партії, не належу до руху меншості і не є прихильником цих організацій". Щось на зразок декларації, що її видав папа-римський до українських греко-католицьких попів в Злучених Державах.

Спеціально скажену кампанію провадять капіталісти разом з соціал-демократичними Бонкурами проти комуністів у Франції, де вже й парламентарних посил пакують до тюрми.

В Італії... "все мовчить, бо благоденствує". Так по цілому капіталістичному світі реакційна гидра піднімає голову. Буржуазія готується до якихсь рішучих міжнародних пойд. Це почувати й соціал-демократи, тому вчасно запобігати у неї ласки. Наближаються події 1914 року, тільки це із страшними наслідками.

ЧИ НЕ Є ЦЕ ЧЕРГОВА ПРОВОКАЦІЯ?

Варшавський кореспондент Райтера доносить до Лондону, що в околиці Мінська, в Радянській Білорусі, повстали заворушення проти радянської влади, що з одного села забрано до Мінська поверх 200 мешканців, які мали збунтуватися проти радянської влади та що, знову, в іншому місці протирадянський відділ заатакував стачку кордонної охорони в Черв'яці, на польсько-радянському кордоні й захопив її.

Все це може бути або звичайна газетарська качка, або провокація підсудків. Коли це навіть газетарська видумка, то не є вона пущена на вітер. В теперішній тривожний час, коли повітря насичене порохом війни, ця качка має свою мету: пригадати світові, що в радянській країні починаються повстання, а раз так, то треба повстанцям допомогти "визволитися з більшовицького ярма". Значить, Польша ката Пласудського, що спльондував триміліонове білоруське населення під Польщею, що запакував в тюрму чотирох білоруських селянських послів, що заборонив селянську організацію, ця Польша має допомогти білоруським селянам "визволитися з під більшовиків".

Розуміється, хоч така версія можлива, але вона мало правдоподібна. За те є дуже правдоподібна друга: польсько-радянський кордон перейшли з Польщі диверсійні банди й напали на прикордонну радянську сторожу з чисто провокаційно-зачіпною метою — з метою викликати збройний опір радянської влади, а звідси тільки один крок до війни.

Для нікого не є тайною, що Пласудський є нагачем британських імперіалістів, що його хрестин батьком є владитель ноубельської премії мира, Чемберлейн. Відносини-ж між консервативним урядом Англії а радянською владою тепер дуже напружені й Пласудський повни може числити на піддержку, коли виступить збройно проти Радянського Союзу.

Влада й зиски європейських капіталістів в Китаю рвуться. Після рожевих надій, викликаних зрадою Чан Кай-Ші, після сподіваного розколу в рядах революційних сил Китаю — наспіли вісти, дуже немилі світовим капіталістам, що китайська революційна армія вперла Чан Цо-Ліна з двох провінцій аж за Жовту ріку. Капіталісти всі успіхи революційної армії в Китаю приписують радянським більшовикам. Тож вони думають, що коли розпочати авантюру проти Радянського Союзу на заході, то трин полекать своє досить критичне положення на сході. Та марна це надія. Якщо Пласудський послушає героїв ноубельської премії і підє війною на Радянський Союз, то не тільки працюючі робітничо-селянської країни, але працюючі маси Польщі, всіх тих земель, які Польша насильно окупувала, проголосять війну Пласудському.

Радянська країна тепер надто міцна, щоб дати гідну відповідь всяким авантюристам, а крім того, вона не самотня, з нею працюючі маси цілого світа.

З'їзд китайської компартії.

Дня 27. квітня у Вучані відбулося урочисте відкриття 5. з'їзду китайської компартії. На з'їзді було понад 70 делегатів від всіх провінцій та кілька сот гостей, здебільшого представників робітничих та селянських організацій. На цьому з'їзді китайська компартія вперше виступила, як велика дійсно масова організація. Вперше з'їзд китайської компартії відбувався в легальних умовах. Вперше на відкритті з'їзду компартії була делегація від виконкому Кумінтану в складі Тан Ен-Кай, Сю-Чена та Сун-Фо. З'їзд відкрив від імені ЦК. генеральний секретар ЦК, Чен Ду-Сю. У своєму вступному слові Чен Ду-Сю підкреслив величезні й дуже складні завдання, що стоять перед партією в зв'язку з загальними умовами, які характеризуються переходом на дальший вищий щабель від одколою від революції певної частини буржуазії.

Промова тов. Роя.

Від імені Комінтерну з привітанням виступив тов. Рой. Він указав на величезне значення китайських подій для всього міжнародного революційного руху. При цьому Рой підкреслив, що на китайську секцію Комінтерну покладається особливо серйозну відповідальність. Зупинившись на питанні про роллю пролетаріату, як провідника в революції, тов. Рой підкреслив потребу здійснення пролетаріатом цього свого завдання в близькому союзі з

селянством та дрібно буржуазією міста.

Виступ делегата Кумінтану.

Сю-Чен, що виступив від імені виконкому Кумінтану, підкреслив потребу міцного союзу Кумінтану та китайської компартії. Це буде політичним виразом революційного боротьби робітників та селян, загостреного проти імперіалізму та внутрішньої контрреволюції. Сю-Чен далі зазначив, що в зв'язку зі зрадою Чан Кай-Ші потреба зміцнити цей союз стає особливою гострою.

Потім з'їзд заслухав привітання від англійської, французької й американської комуністичних партій. Виступ чужоземних товаришів, а також привітання від Всесоюзної Компартії з'їзд зустрів з величезним ентузіазмом, піднесенням та бурхливими оваціями. З'їзд привітала також представники всекитайської ради профсоюзів, селянського союзу, комсомолу, юних піонерів та інших організацій.

Вибух ентузіазму викликала поява в залі озброєного загону робітничої гвардії, який, вийшовши, підійшов до трибуни президії й підніс робітничо-гвардійську форму. Рой й Чен Ду-Сю обрано за почесних членів робітничо-гвардійського загону. Під бурливі оплески всього з'їзду обидва тут-же одягли нові форми. Рой звернувся до загону з промовою, в якій підкреслив значення робітничої гвардії, як першого осередку майбутньої червоної армії.

ДИКТАТУРА РИМУ Й ВАРШАВИ.

Папський представник не переконує, але приказує. — Називає українських греко-католицьких попів "Рутенцями". — Приказує підписати готовий формуляр і відмовитися від боротьби з польським ставленником. — Безпорадне становище греко-католицьких попів.

Ми писали вже про те, що в Злучених Державах греко-католицькі попи збунтувалися проти накиненого їм Варшавою єпископа Богачевского. Бунт їх виявився у з'їзді в Нью-Йорку, на якому вони ухвалили благати папський Рим, щоб забрав від них висланця польського уряду, єпископа Богачевского. Прохання це було у звичайному слівно-попівському тоні, що мовляв, ми, вірні твому папському престолові, благаємо признати нас Українцями й не давати під диктатуру ставленника польської шляхти.

І папа римський "зглянувся милостиво" та наказав тим українським попом: або повна рабська покора, або прокляття й позбавлення хліба й парафії. В листі, що його розіслав представник папи римського у Вашингтоні, архієпископ П. Фумансоні-Бюнді, всім тим українським попом, що взяли участь в "забороненому" з'їзді в Нью-Йорку, говорив ось якою мовою:

"Апостольська Делегація... приказує вам відкликати в належний спосіб усі ці поступки — який то відклик буде публічно оголошений — і приказує вам зявти на письми свою пошану й своє підданство й послуш свою Епископові.

"Наконець, я задуваю осуть приписану форму відказу. Я остерігаю вас, що як ви не виконаєте цього приказу протягом 15 днів і не відкажете свого задушеного відказу, підданого вам особисто й потвердженого печаткою вашої церкви, то є Апостольська Делегація, в імені Святої Конгрегації Свяної Церкви, поступить проти вас після постанов Канонічного Права".

Ось яка "побожна" мова "найсвятішого" папи-римського та його представників. "Приказую" й справа скінчена. Видно, що й проповідники божого милосердя заміняли слово божє диктатурою.

Але вони не тільки приказують — вони одночасно розіслали попам готовий написаний формуляр-відклик, на якому ці українські попи мусять підписатися, що вони по рабськи покораються всім наказам польської шляхти, що їде до них через єпископа Богачевского. Ось зміст цього фор-

муляру подаємо за американським "Свободою" з 25. травня ц. р.:

"Я, (імє), підписаний священник Грецької Рутенської Католицької Церкви Америки, відкликаю отсим і відкидаю кожну й всяку річ, яку я самий або на спільку з другими священниками або світськими людьми, зробив проти свого Епископа, проти Католицької науки й на соблазн вірних."

"Я ширю признаю, що я брав участь в засудуванні на догану русь, і тому я відкидаю кожний вчинок, яким я причинив свій голосом або іменем до того заговору. Що більше, я отсим обіцяю все бути послухним приписам Святих Канонів, яким я колись присягав. Я обіцяю показувати належну пошану й підлеглість своєму Епископові. Наконць, в обіцяно, що я тепер і на будуче я буду старатися після своїх найкращих сил направити соблазн і шкоду, нароблену моїми безправними вчинками."

Обговорюючи цю справу, американська газета, "Свобода", що стоїть проти єпископа Богачевского а за попами, які "збунтувалися", з цього приводу пише:

"Рим і Варшава признали наш напад рабами в старім краю. Як рабами вони нами торгували, як раби вони постановили нас переміняти в римокатолицькі й Польські. Щоби не підняли протесту американські брати засуджені, Рим тепер грозить вірним українським католикам і їх священникам всімкими канонічними карами, які вони вважалися протестувати проти польсько-римських конштахтів. Рим кидав тепер взов українським католикам. Рим каже, що вони раби, і мають слухати як раби."

І що-ж тепер? Покажуть себе українські, чи як Рим їх називає "Рутенські", попи рабами Риму й Варшави, чи ні? Ой, здається, покажуть. Бо в слідуючому числі сама "Свобода" каже, що є тільки два виходи: "або покортися і підписати заяву, або опинитися поза скобками католицької церкви".

І "Свобода" додає, що коли такі мусять покортися й стати рабами Варшави... бо церковне майно в руках єпископа Богачевского, бо в рядах вірних є "багато ще Юдів".

Тому прийдеться попам рутенським "покортися й упідлятися" (слова "Свободи").

Авже-ж... Бо раб, що вміє тільки плазувати, лігати не може. Мусій.

СИН СУН ЯТ-СЕНА ПРО ЗРАДНИКА ЧАН КАЙ-ШІ.

Буржуазна преса пустила буза чутку, що за зрадою Чан Кай-Ші пішла вдова Сун Ят-Сена, син та головний провідник Кумінтану Ван Тін-Вей. А тимчасом син Сун Ят-Сена, Сун-Фо оголосив ось яку заяву:

До походу на Пекін.

Нашим безпосереднім завданням є боротьба проти Мукдена. Наше військо тепер відправляється до провінції Генан, щоб очистити від мукденського війська й дати Фен Ю-Сину та Ен Сі-Шану можли-

нашої революція полягала в тому, що в ній могли взяти верх буржуазні й компрадорські елементи, об'єктивним представником яких є Чан Кай-Ші й заарештувати революцію міжнародним імперіалістам.

Зрада Чан Кай-Ші встановила цю небезпеку й цілком розкрила рухові сили революції та прояснила перспективи".

Коли об'єднана країна, а це закінчиться здобуттям Пекіна, ніяка сила не зможе протистояти національному урядові.

РЕВОЛЮЦІЙНА АРМІЯ З ПІСНЕЮ НА ПЕКІН.

Жовірни революційної китайської армії, якою командує генерал Фен Ю-Сян, у вільних хвилях співають революційні пісні. Ця армія в останньому часі прогнала армію Чан Цо-Ліна з величезної території двох провінцій, що лежить між ріками Янцє і Жовтою.

"Чан Кай-Ші скінчена людина. Об'єктивне його становище безнадійне. Наймовірніше, що він їде врятуватися свого становища піде на компроміс з північними милітаристами та на згоду з імперіалістами. Щоб завоювати співчуття останніх, він придушує робітничий рух і розстрілює робітників. Чинячи так, він може зберегти владу на короткий час, але скінчить він цілковито банкрутством. Кар'єра Чан Кай-Ші скінчена не тільки як кар'єра революціонера. Навіть як милітарист він вчинив самогубство. Що далі, більше незадоволення серед населення та в армії швидко потягне за собою його падіння. Лише 2 або 3 дивізії додержують що до його злочинності. Інші ще й досі не знають правди. Цим пояснюється його система сітї брехливих фальсифікованих повідомлення про те, щоби його підтримували Ван Тін-Вей, Тан Ен-Кай й вдова Сун Ят-Сена.

Національний уряд і Кумінтан проголосили Чан Кай-Ші зрадником, виключили з партії та позбавили всіх посад. Ми не боїмося його нападу, бо його військо відмовилося боротися проти нас. Ми не маємо наміру напасти на него, бо його влада розпадається сама собою.

Ніяка сила не здолає китайської революції.

Китайську революцію не може розгромити ні яка-небудь імперіалістична держава, ні навіть об'єднаний світовий імперіалізм, бо революція — це повстання робітників та селян, а коли 450 мільонів китайських селян повстають і повстання вилляється в форму селянської революції, то ніяка сила в світі не спроможна придушити такий велитський рух. Зрада Чан Кай-Ші розкрила справжній характер нашої революції. Перша небезпека для

На думку Сун-Фо можливим місцем перебування національного уряду у майбутньому буде Пекін".

Мета компартії — мета Кумінтану.

Відповідаючи на запитання про стосунки між компартією, Сун-Фо заявив: "На ділі між ними нема істотної різниці й Кумінтан і компартія борються проти тих-же самих ворогів і їдуть до однієї-ж мети. Ідея Сун Ят-Сена полягає в тому, що Китай розвинується соціалістичним шляхом, обмінюючи капіталістичний розвиток; ось чому національна революція покликана розв'язати соціальні проблеми. Ідучи капіталістичним шляхом Китай перетвориться в це одне капіталістичну країну, а це неминує потягне за собою в майбутньому соціальну революцію. Сун Ят-Сен уважав за можливе обійтися без цієї революції; як-же може Китай розвинуватися інакше ніж по соціалістичному шляху? Китайська національна революція таким чином є не тільки рівноправною, але тепер вже статися найважливішою частиною світової революції. Шлях китайської революції і мета її збігаються з шляхами й метою світової революції".

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

ЗАСУДЖЕНО Й ПРИСУД ВИКОНАНО.

Така преса, звичайна подія. Може й не дуже звичайна, але про неї так звичайно і холоднопрокрово пишуть газети, що незначить тільки так, а не інакше, мало статься.

Ось вона. Наглий суд в Лодзі засудив на кару смерті через розстріл 24-літнього Адама Валайшика за вбивство президента міста Лодзі Цинарського.

На суді Валайшик признався до вину.

Він розказав, що його відправлено з роботи і через те він з жінкою та двома дітьми поїав в країну в біді. На протязі цілого часу жив на кредит і наробив довгів. На добавок його викинули з професійного союзу за те, що він виступав проти провідників, які поручали до міських робіт тільки своїх протегованих. Без союзу він не міг знайти ніякої праці. Хоча ходив і просив за працю, вищепрезидента Грошувського, благав і на колінах цілував по руках і ногах президента Цинарського, щоби змилювався над його голодними дітьми і дав йому працю — все було безспішнє. Тоді він вирішив пімститися. Купив ніж та вбив Цинарського.

Суд вислухав і...засудив на розстріл Валайшика.

Президент не помилював... Валайшика розстріляно так же нагло, як і засуджено.

На тому кінець.

ТІ, ЩО З ЖИРУ КАЗЯТЬСЯ.

Недавно писали угорські газети про те, як то в одному будапештському клубі Угорці обіграли в карти одного Американця, вигравши у нього 250 мільонів угорських корон. Американець грав від неїлі до середі без перестанку, а програвши всі свої долари, зголосився на поліції з скаргою на своїх партнерів. Та гроші його мабуть пропали.

Ця програма в порівнанні з двома газардовими грами австрійського князя Ісінлянти й польського графа Юзефа Поточького в передвоєнному Відні — дуже мізеренька. Одного вечера сїв князь Ісінлянти з бароном Гіршом, тим, що побудував орієнтальну залізницю, за зеленим столиком і почали грати бакара, або девятку, як то у нас називають цю газардову гру. Князь мав того вечера пєха; йому не везло. Він, не моргнувши оком, спокійно програв усі свої гроші. Як не стало хотіти, то князь почав ставити на карту свої маетки. І так переходив один маетки за другим в власність барона Гірша. Рано встав князь від стола, програвши за одну ніч половину свого великого маетка.

Ще більше голосною була гра польського графа Юзефа Поточького в джекейському клубі у Відні. Поточький, власник великих маетків в російській Польщі, сїв грати в карти з угорським послом Семере. Гра тревала також тільки одну

ніч. Граф Поточький програв півтора мільона гульденів.

Графа Поточького аналі вже всі з його газардових подвигів. Як тільки він сів за зеленим столиком до гри, то слуга його чим скорше на почту й телеграфував коротко до родини графа "Юзеф грає". Це значило нічого більше, як тільки: збирайте з маетків скоро як найбільше грошей, поспішайте сюди, бо Юзеф певно знову програє. І управителя маетків графа збирали ті гроші з бідних людей на забаву свого пана.

КИТАЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЙНА МАРСЕЛЕСА.

На образку, на іншому місці цього числа "У.Р.В." показано, як жовірни китайської революційної армії співають революційні пісні, на устах з якими вони бють ворогів китайського народу.

Американський журнал "Азія" містить уривок одної з таких пісень, яку китайські жовірни співали, демонструючи вилучими міста Вучан після його зайняття.

Подемо її в англійському перекладі:

"Smash the 'Great Pow'rs!
Smash the 'Great Pow'rs!
Milit'rist too! Milit'rist too!
Help the Revolution! Help the Revolution!
All of you! All of you!"

Товариші! Відновляйте перекладати на "Українські Робітничі Вісті"!